

VIRTUS

JAARBOEK VOOR ADELSGESCHIEDENIS

I I

Clara Feyoena van Sytzama (*kopergravure*; foto Iconografisch Bureau, Den Haag).

VIRTUS

JAARBOEK VOOR ADELSGESCHIEDENIS

I I

2004

Op het omslag: W.H.J. baron van Westreenen van Tiellandt, thesaurier-chartermeester en lid van de Hoge Raad van Adel, met op de achtergrond de tempels in Paestum, door J.R. Post Brants, 1843 (*coll. en foto Museum Meermanno Westreenianum, Den Haag*)

Virtus bevat onder meer artikelen en boekbesprekingen met betrekking tot de Nederlandse adelsgeschiedenis in Europees perspectief. Leden en donateurs van de Stichting Werkgroep Adelsgeschiedenis ontvangen Virtus gratis.

Bestuur: R.H. Alma (voorzitter), R. Faber (secretaris-penningmeester), jhr. A.J. Gevers, C.A.M. Gietman, Y.B. Kuiper, B. Olde Meierink, S.W. Verstegen en H. Wassenaar.

Redactie: R.H. Alma, C.A.M. Gietman (eindredactie), Y.B. Kuiper, A.J. Mensema, S.W. Verstegen, P.F. Vlaardingerbroek en H. Wassenaar.

Redactiesecretariaat: correspondentie, kopij, te bespreken publicaties en literatuursignalelementen richten aan: Werkgroep Adelsgeschiedenis, p/a Instituut Geschiedenis, Kromme Nieuwegracht 66, 3512 HL Utrecht.

De contributie bedraagt (minimaal) € 17,50 per jaar (voor donateurs € 25,-).

Studenten en beurspromovendi betalen € 10,-.

Aanmelding kan geschieden bij het secretariaat. Werkgroep Adelsgeschiedenis, p/a Instituut Geschiedenis, Kromme Nieuwegracht 66, 3512 HL Utrecht.

Tel. 030-2413616. Giro 65 60 463.

ISBN 90-75879-318 NUR 688, 694

Vormgeving: Gert de Kruijff, Beesd

Zetwerk: LenoirSchuring, Amstelveen / HNT historische producties, Den Haag.

Druk: Drukkerij Giethoorn ten Brink, Meppel.

© Stichting Werkgroep Adelsgeschiedenis.

Niets uit deze uitgave mag worden overgenomen of vermenigvuldigd in welke vorm dan ook zonder voorafgaande toestemming van de redactie.

Uitgeverij Van Gruting, Looyenland 13, 6931 WB Westervoort.

e-mail info@van-gruting.demon.nl; www.van-gruting.demon.nl

Inhoud

ARTIKELEN

Prominentie en *paupertas*. De grafcultuur van een twaalfde-eeuws
adelsnetwerk 7
Kees Kuiken

De Utrechtse ridderschapsconventen in de zeventiende eeuw 23
Petros Samara

Utrechtse adellijke vrouwen en prebenden in de achttiende eeuw 43
Wilma van den Brink

Het fortuin van Henry Bentinck, eerste hertog van Portland 54
David Onnekink

De *Mémoires* van Hessel Vegilin van Claerbergen 73
Jacob van Sluis

Heemse in orde 93
K. Oosterkamp

Van de publieke naar de culturele of economische sector? Een
vergelijking tussen de Nederlandse adel en het patriciaat in de
twintigste eeuw 104
Jaap Dronkers en Huibert Schijf

Het Nederlandse adelsrecht. Een staatsrechtelijk overzicht van het
vigerende adelsrecht 118
R.P.N. Coenraad

KORTE BIJDRAGEN

Vijfhonderd jaar landgoederen in Denemarken 172

Nikolaj Bijleveld

Over de hofcultuur in de vroege Middeleeuwen 176

Mayke de Jong

Adel, verwantschap en dynastieke staat in Frankrijk 178

O. Schutte

Adel in Europa tijdens het Oude Bewind 180

Jean Streng

Duitse adel en nationaal-socialisme 182

Yme Kuiper

Van Wassenaer: een voorbeeldige adelsgeschiedenis? 185

Kees Kuiken

De Van Dedems en huis Den Berg 194

Ph.M. Bosscher

Jancko Douwema en de adel 197

Redmer Alma

De hoogstaangeslagenen 201

O. Schutte

Heerlijkheden na 1848 203

V.A.M. van der Burg

Auteurs 208